

**Verkeersveiligheid
Paarden op de openbare weg**

vzw Vlaams Paardenloket

Cijfermateriaal 2011 – mei 2015

Context

vzw Vlaams Paardenloket

Paarden op de openbare weg

Evoluties

- Explosieve groei aantal recreatieruiters en –mengers
- Stijgende drukte op openbare wegen
- Toenemende bebouwing en verharding van wegen (Bijna onmogelijk om drukkere wegen te vermijden)
- Andere weggebruikers minder vertrouwd met paarden (vluchtdieren)

Campagnes vzw Vlaams Paardenloket

Hou jezelf in toom *Gedragswijzer voor ruiters en menners*

- Webpagina
- Facebook
- Posters
- Online bannering
- Mailing
- Hippische bladen
- Landbouwmagazines
- Gemeentebleden
- Clubbladen
- ...

Campagnes vzw Vlaams Paardenloket

Val op in het verkeer | Goed geEQUIpeerd de weg op

- Demonstraties
- Beurswedstrijd
- Fotowedstrijd
- Digitale brochure
- Wenskaart
- ...

Campagnes vzw Vlaams Paardenloket

Paard op de baan? Kalm aan!

- Webpagina
- Facebook
- Online bannering
- Mailing
- Hippische bladen
- Dagbladen
- Radio
- Persconferentie
- Sensibiliseringsfilmpje
- Televisie (Regionaal, Telenet, VRT, VTM, Kijk Uit, Veilig Thuis,...)
- Posters
- Spandoeken
- ...

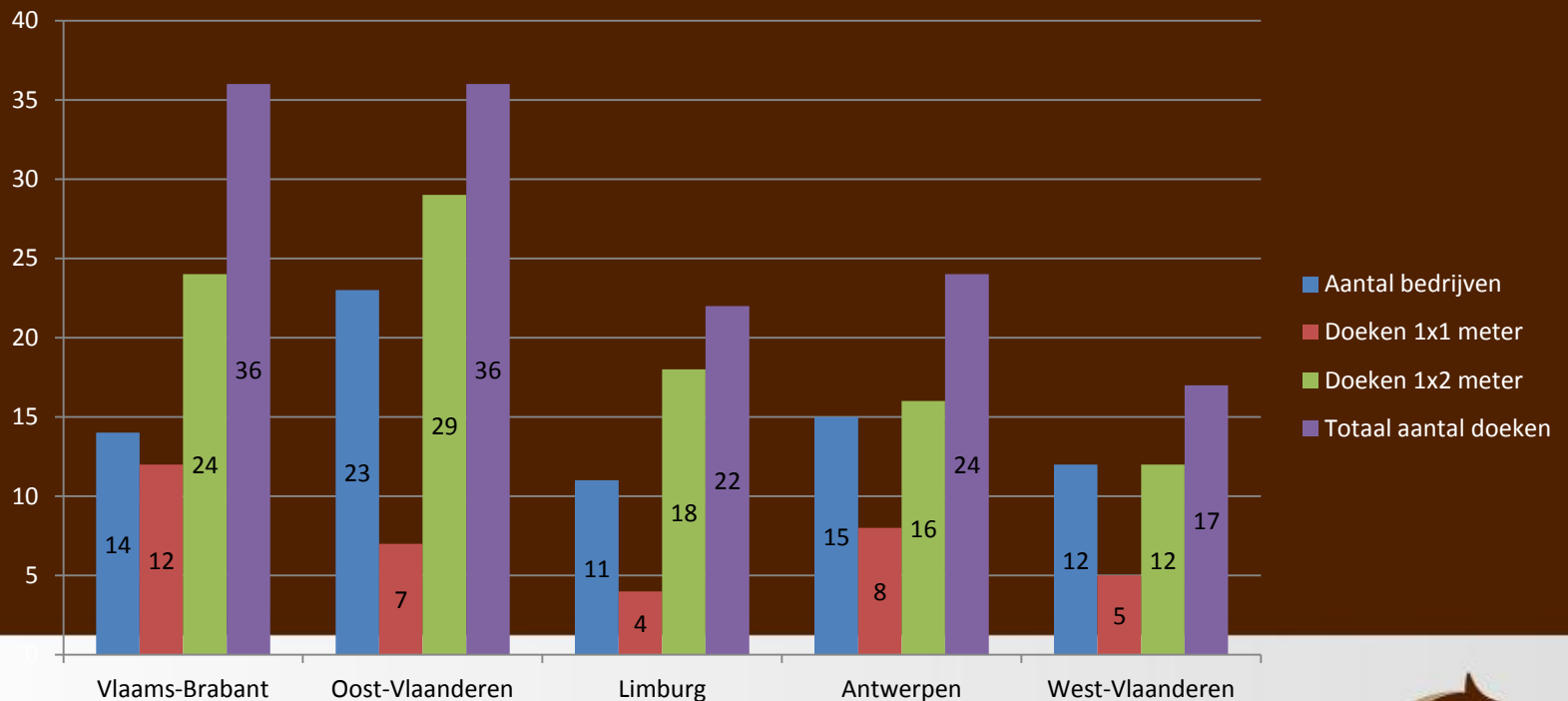

Campagnes vzw Vlaams Paardenloket

Paard op de baan? Kalm aan!

Spandoekactie maneges en pensionstallen (voorjaar 2013)

85 leveradressen | 134 spandoeken

Campagnes vzw Vlaams Paardenloket

Paard op de baan? Kalm aan!

Spandoekactie particulieren (augustus 2013)

Totaal aantal spandoeken opgedreven tot 190

Medewerking gemeenten

Medewerking + 70 Vlaamse gemeenten:

- Gemeenten en steden verdeelden meer dan 830 posters, meer dan 6.610 stickers en 26 spandoeken.
- 23 steden en gemeenten plaatsten een artikel op de website en/of in hun nieuwsbrief.
- 27 steden en gemeenten publiceerden een artikel in hun magazine

Nieuwe spandoekenactie gepland in 2015

Overzicht cijfermateriaal

vzw Vlaams Paardenloket

Verkeersveiligheidsonderzoeken

Overzicht cijfermateriaal (2011- juli 2014)

- Aantal verkeersslachtoffers in Vlaanderen
 - Federale Politie - FOD Economie | Recentste cijfers: 2014
- Veiligheidsgevoel bij ruiters en menners
 - Vzw Vlaams Paardenloket | Voorjaar 2011
- Wordt er genoeg aandacht gespendeerd aan paarden in het verkeer in uw omgeving? Bevraging uitbaters maneges/pensionstallen & hun klanten
 - Vzw Vlaams Paardenloket | December 2012
- Perceptie verkeersveiligheid manege- en pensionstalhouders
 - Vzw Vlaams Paardenloket | Voorjaar 2013

Aantal verkeersslachtoffers in Vlaanderen

vzw Vlaams Paardenloket

Federale Politie – FOD Economie

Werkwijze

Aantal overleden, zwaargewonde en lichtgewonde ruiters en menners in het verkeer in Vlaanderen

- Berekend door de FOD economie op basis van de rapporten van alle ongevallen die door de politie behandeld worden
 - Enkel cijfers over incidenten waarbij politie betrokken werd
 - Enkel cijfers over incidenten met slachtoffers
- Periode: 2000; 2005-2014
 - Recentste cijfers dateren van 2014

Geen zicht op het totaal aantal incidenten (vermoedelijk hoog):

- Politie vaak niet betrokken indien er geen slachtoffers vallen
- Situaties waarin ruiters en menners zich erg onveilig voelen komen vaak voor (zie verder).
- In vergelijking met andere weggebruikers vallen er niet veel slachtoffers maar elk ongeval is er één te veel.

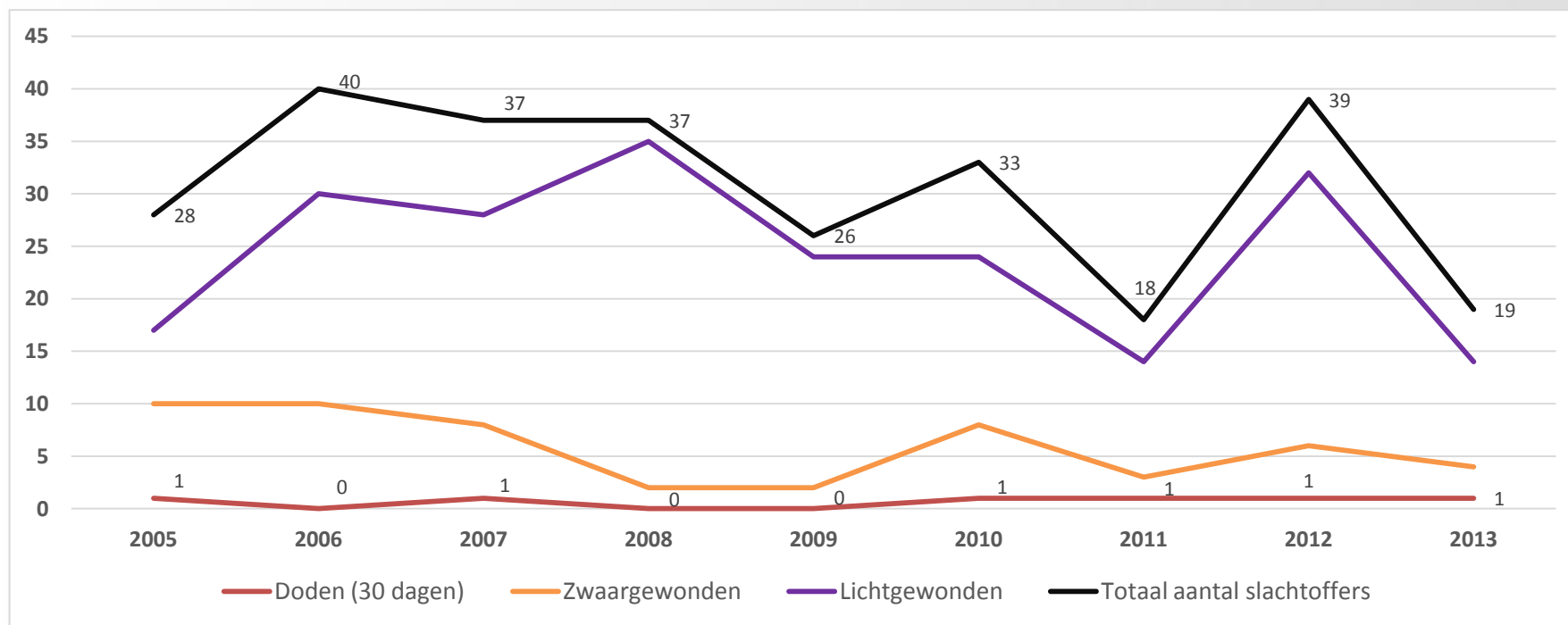
Resultaten

Cijfers verkeersslachtoffers Federale Politie – FOD Economie (Vlaanderen)

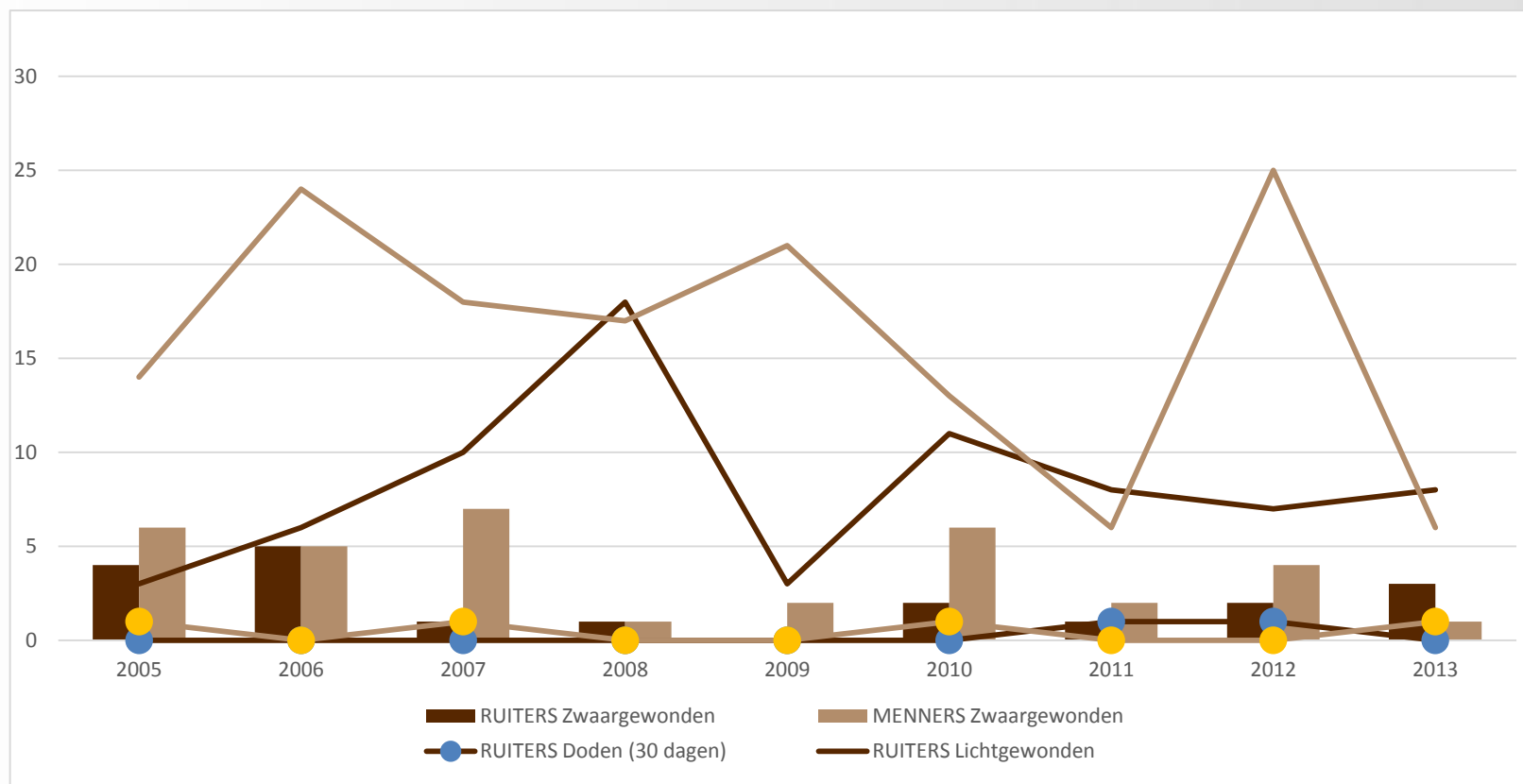
		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
RUITERS	Doden (30 dagen)	0	0	0	0	0	0	1	1	0
	Zwaargewonden	4	5	1	1	0	2	1	2	3
	Lichtgewonden	3	6	10	18	3	11	8	7	8
MENNERS	Doden (30 dagen)	1	0	1	0	0	1	0	0	1
	Zwaargewonden	6	5	7	1	2	6	2	4	1
	Lichtgewonden	14	24	18	17	21	13	6	25	6
TOTAAL	Doden (30 dagen)	1	0	1	0	0	1	1	1	1
	Zwaargewonden	10	10	8	2	2	8	3	6	4
	Lichtgewonden	17	30	28	35	24	24	14	32	14
	Totaal aantal slachtoffers	28	40	37	37	26	33	18	39	19

Resultaten

Resultaten

Veiligheidsgevoel bij ruiters en menners

vzw Vlaams Paardenloket

Onderzoek voorjaar 2011

Werkwijze

Gecombineerd met tevredenheidsonderzoek vzw Vlaams Paardenloket

- Voorjaar 2011
- Respondenten
 - Bezoekers website (Oproep om mee te werken op website)
 - Nieuwsbriefabonnees (Oproep medewerking via e-mailing)
- Digitale enquête met behulp van gratis internettools
- Verloting 10 zadeldoeken onder deelnemers
- 343 geldige enquêtes afgenomen

Werkwijze

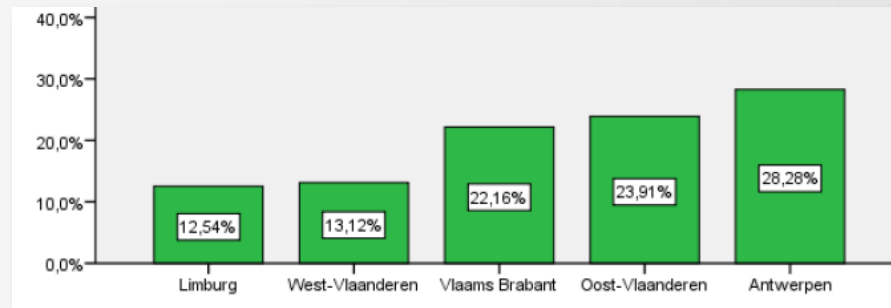
3 vragen

- Komt u met uw paard op de openbare weg – Straten met doorgaand verkeer (Ja | Neen; omdat...)?
- Hoe veilig voelt u zich op de openbare weg (1= Onveilig | 5= Veilig)?
 - Motiveer uw antwoord
- Welk van onderstaande zaken maakte u reeds mee op de openbare weg (Keuzelijst | Meerdere antwoorden mogelijk)?

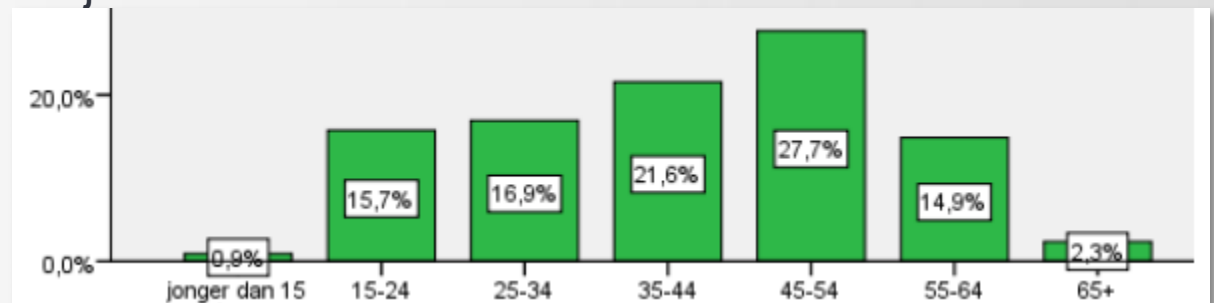

Respondenten

- 43% mannen | 56,6% vrouwen
- Verdeling obv provincie

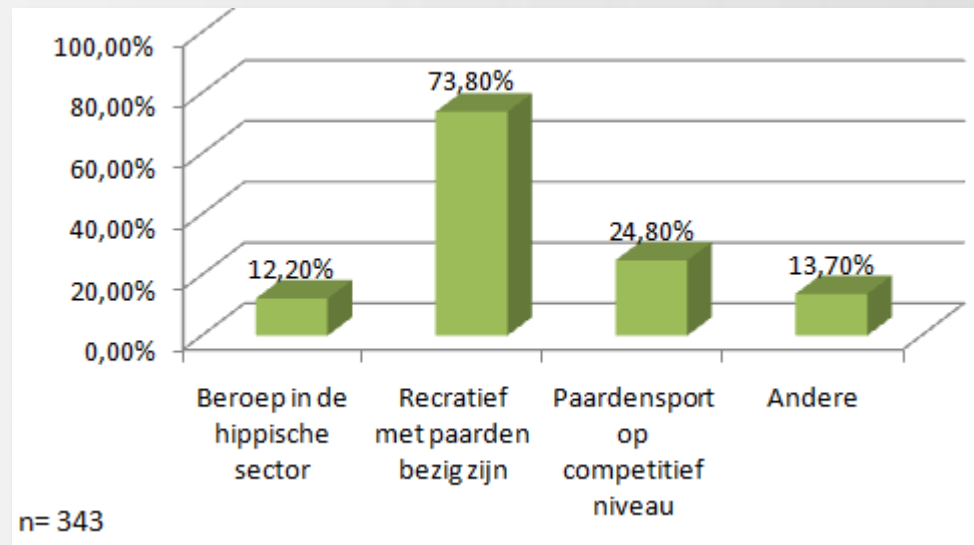

- Verdeling obv leeftijd

Respondenten

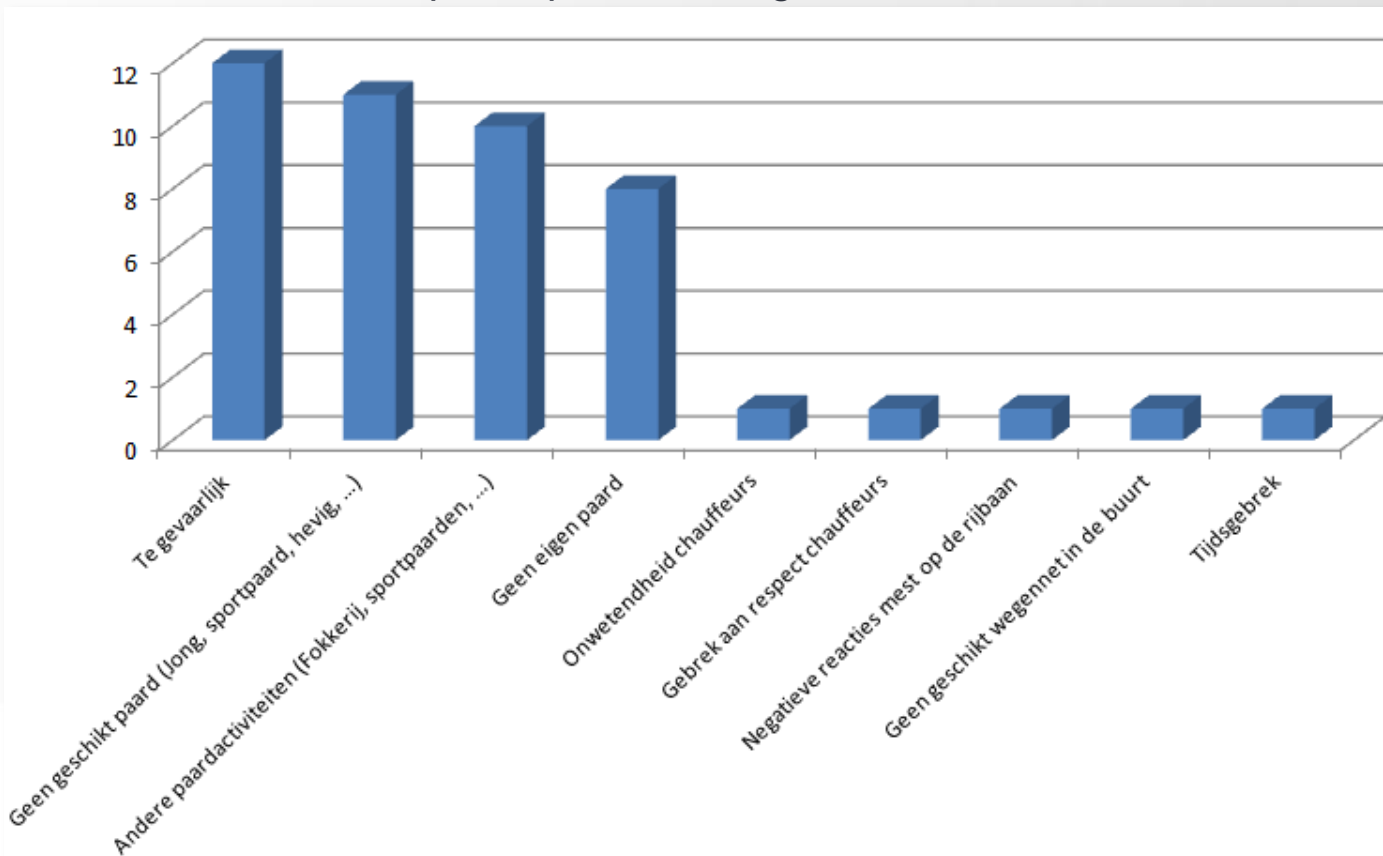
- 87,2% heeft een eigen paard
- 55,1% is aangesloten bij een hippische organisatie
- Hippische activiteiten: Overgrote meerderheid recreatief
(Andere: Vrienden of familie met paard, hobbyfokker, vrijwilliger, verzorgpony, ...)

Resultaten

Betreden openbare weg

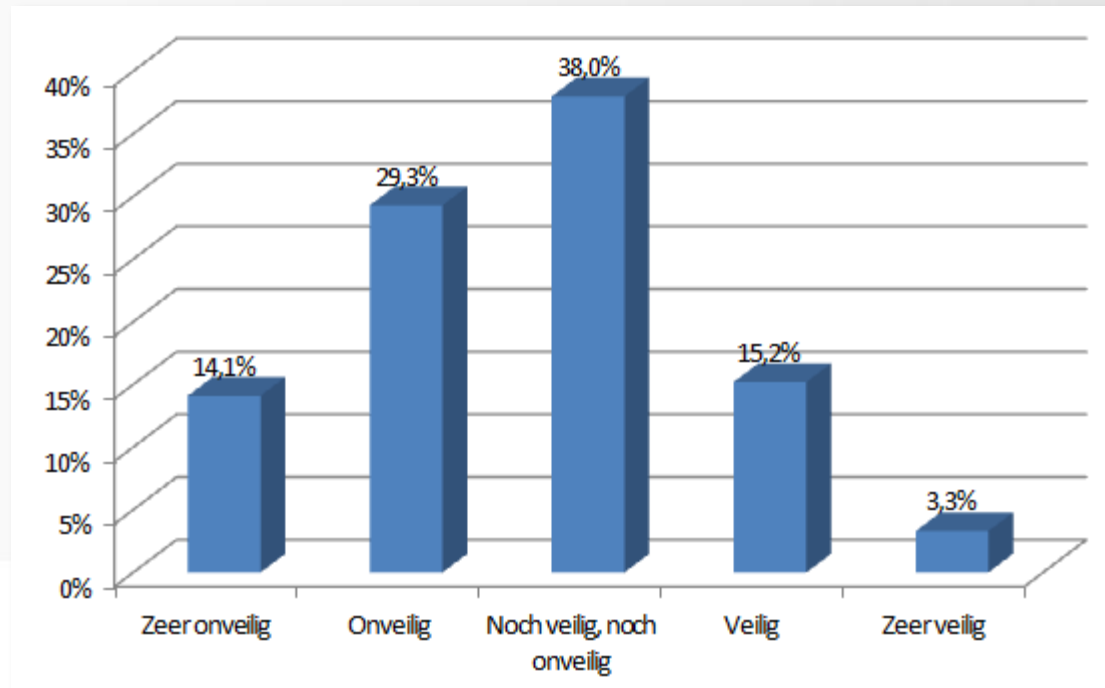
- 80,5% begaf zich op de openbare weg (als ruiter of menner).
- Redenen om niet op de openbare weg te komen (aantal keer spontaan vermeld):

Resultaten

(On)veiligheidsgevoel (Score van 1 tot 5)

- Erg weinig ruiters voelen zich veilig tot zeer veilig (18,5%).
- Slechts 3,3% voelt zich zeer veilig.
- Het aantal mensen dat zich zeer onveilig voelt ligt meer dan 4x hoger dan het aantal dat zich zeer veilig voelt (14,1%).

Resultaten

Redenen onveiligheidsgevoel

Werkwijze

- Motivering score veiligheidsgevoel (open vraag)
- Geteld hoe vaak elk argument spontaan vermeld werd

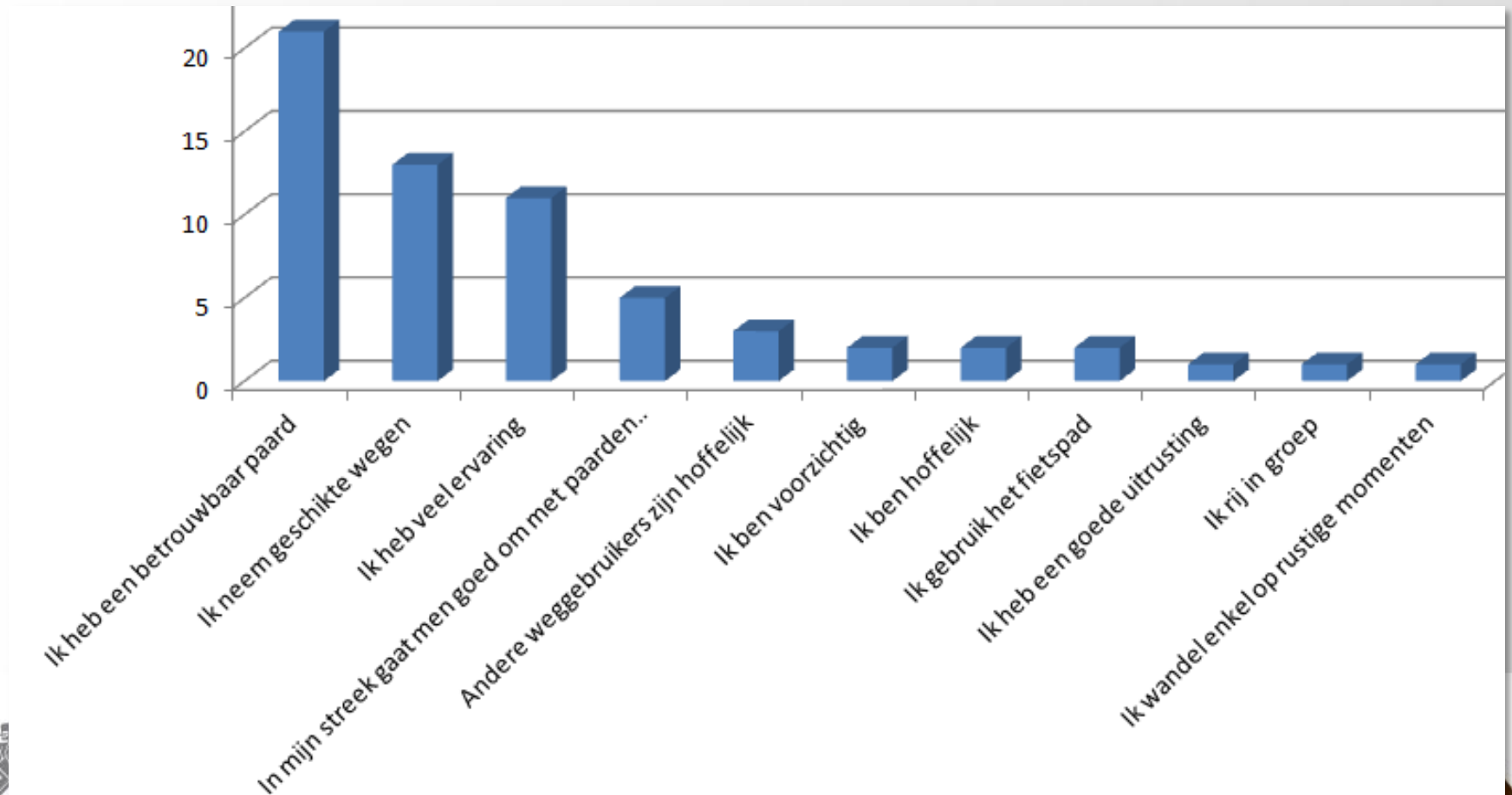
Algemeen

- Aantal personen met positieve argumenten: 34
- Aantal personen met negatieve argumenten: 224

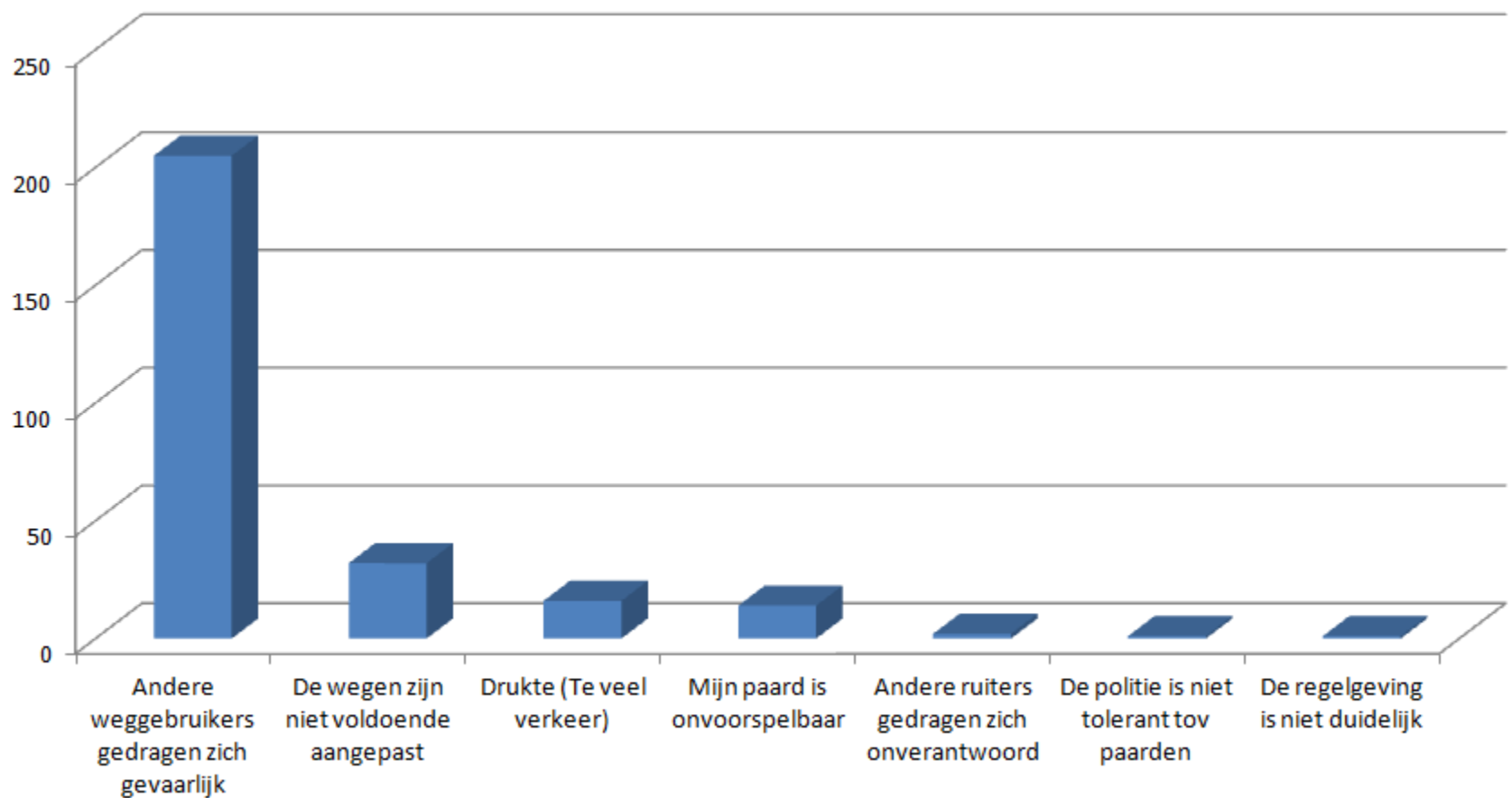
Resultaten

Redenen om zich veilig te voelen

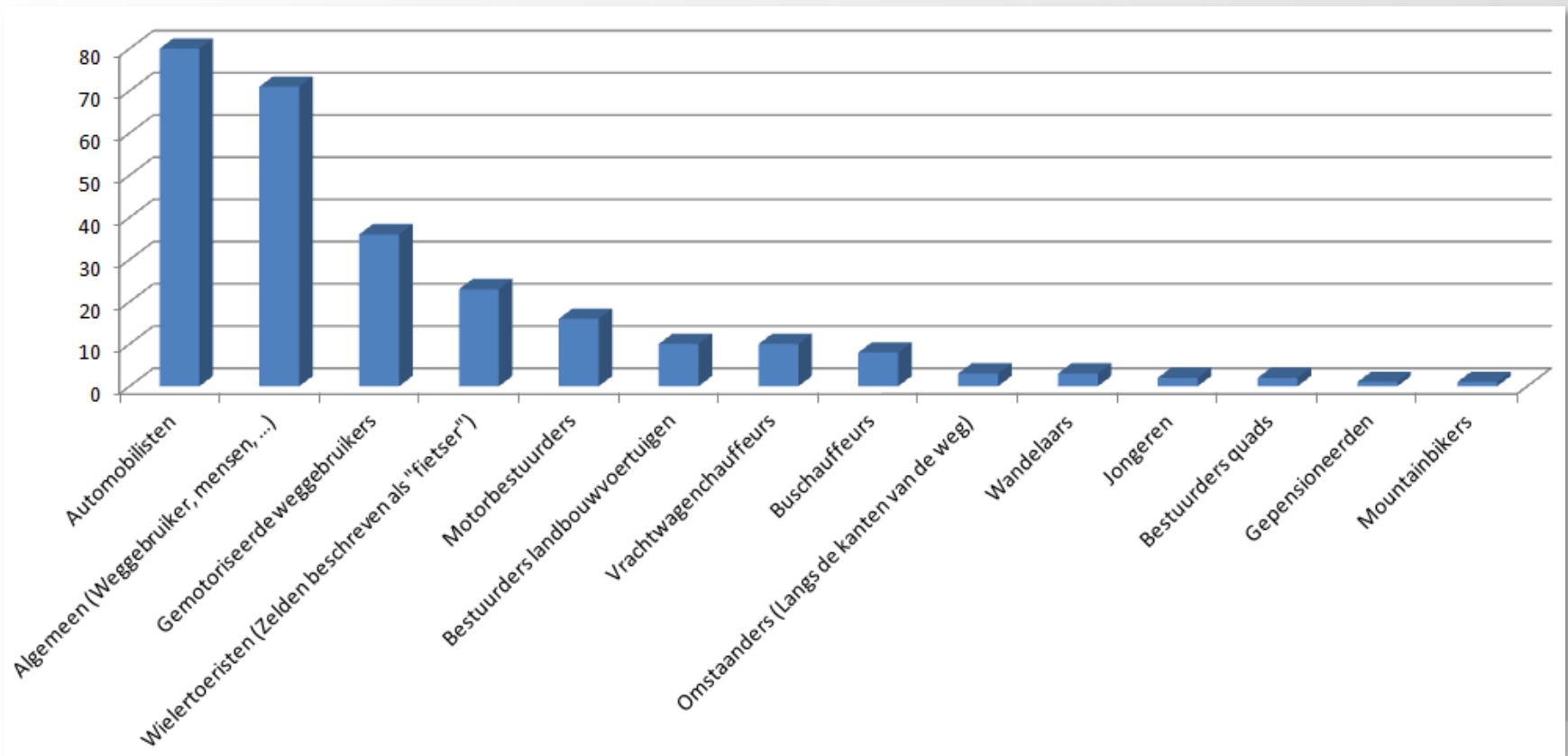
Resultaten

Redenen om zich onveilig te voelen

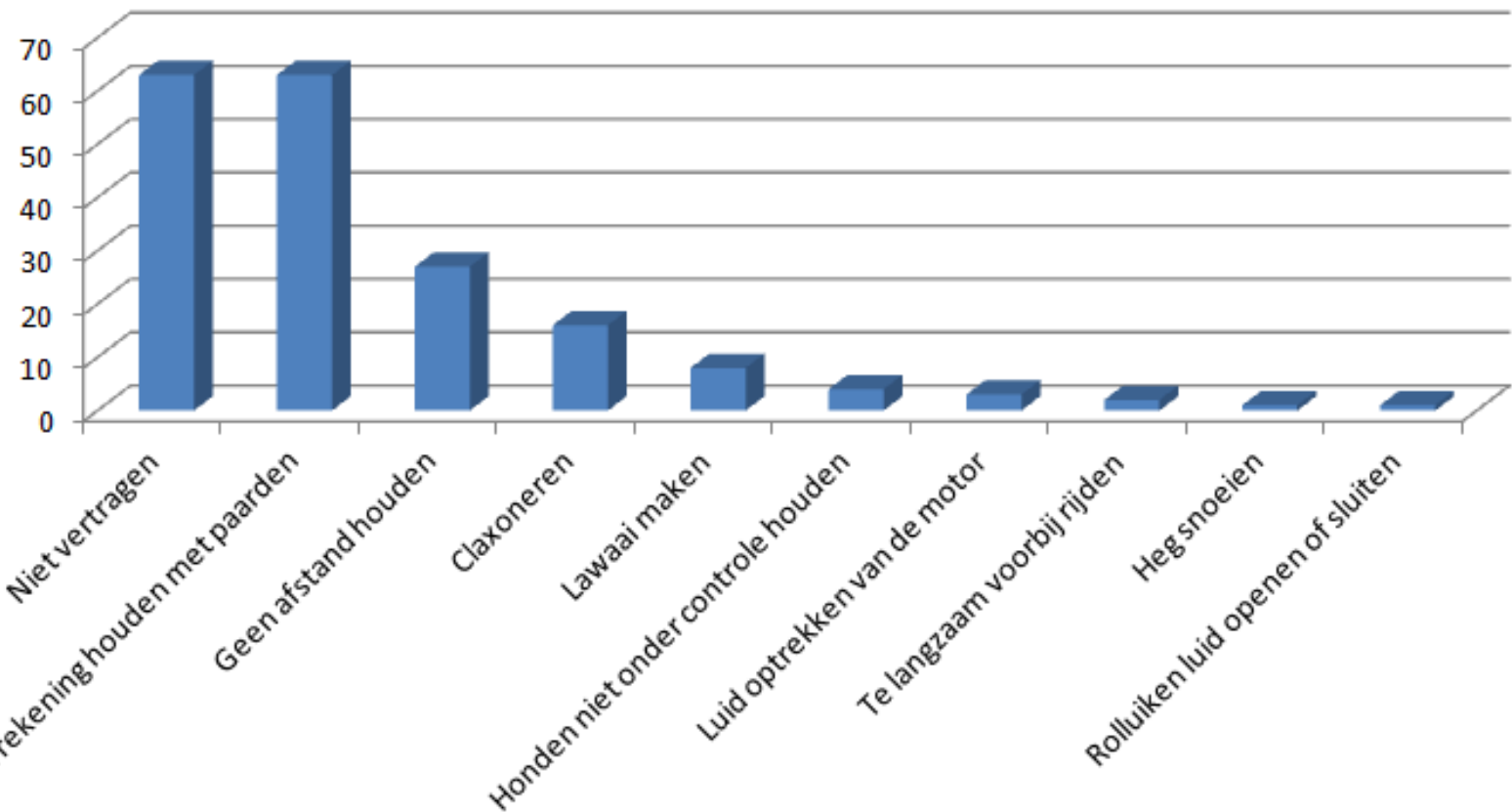
Resultaten

Meest vermelde gevaarlijke types van weggebruikers

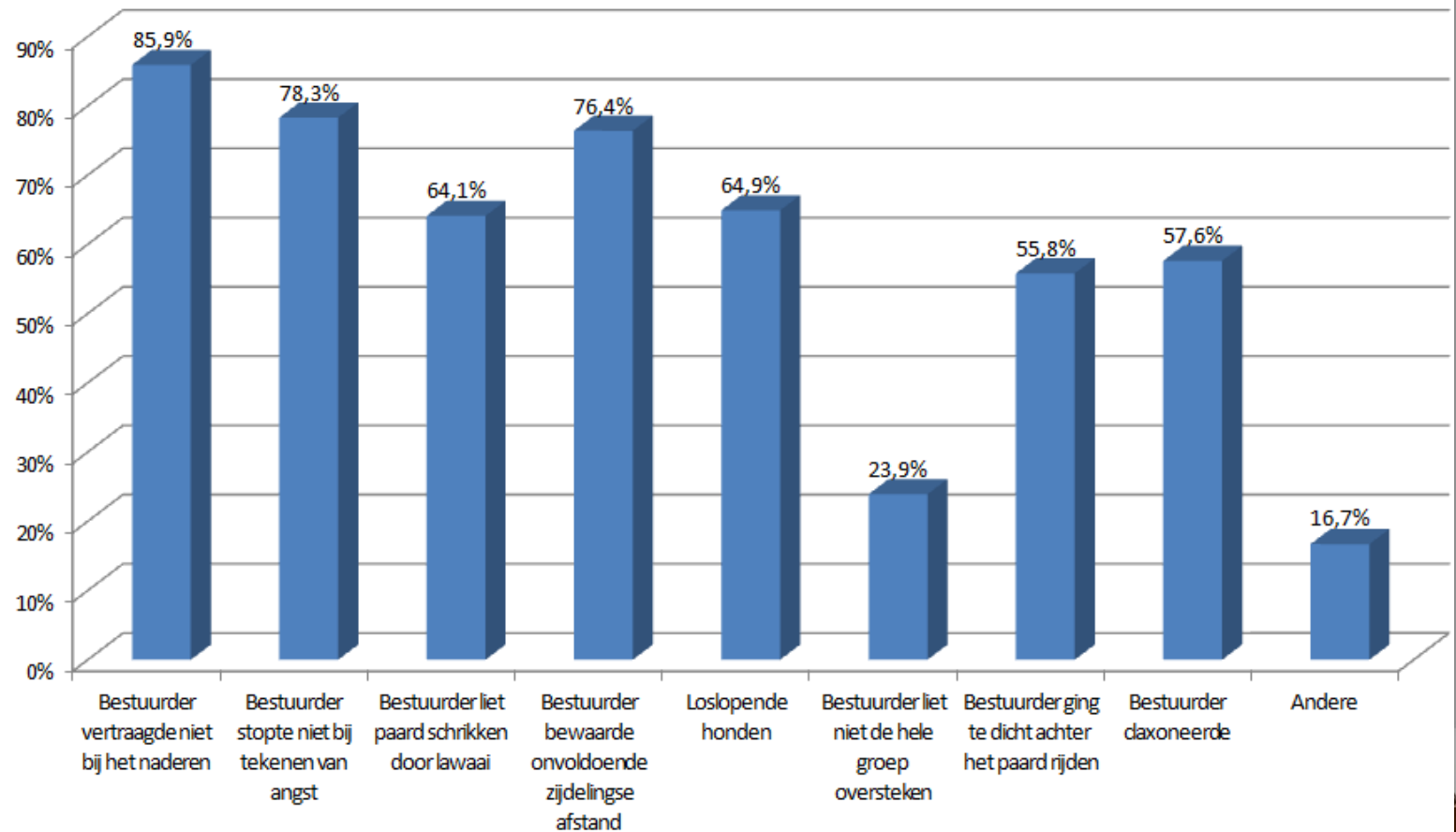
Resultaten

Spontaan vermelde gevaarlijke handelingen weggebruikers

Resultaten

Wat maakte men reeds mee op de openbare weg? (Meerkeuze)

Resultaten

Vermeende redenen voor gevaarlijk gedrag andere weggebruikers

- Ruiters en menners schrijven het gevaarlijke gedrag van andere weggebruikers vooral toe aan **onwetendheid**: 74x vermeld
- Daarnaast ziet men ook **onwil** als oorzaak (frustratie, pesterij): 53x vermeld

Resultaten

Tips respondenten voor verbetering (spontaan vermeld)

- Informeren
 - Meer aandacht voor de wegcode mbt paarden op de baan bij (de cursus voor) het theoretisch rijexamen
 - Meer uitzenden van voorlichtingsfilmpjes op tv
 - Voorlichtingsactie voor chauffeurs van autobussen
 - Campagne naar andere weggebruikers
 - Heropvoeding autobestuurders
- Fietspaden en bermen toegankelijk maken
- Trage wegen niet verhard en beter onderhouden
- Zelf hoffelijk zijn en de regels respecteren. Het zal beloond worden.

Besluit

- Het onveiligheidsgevoel van ruiters en menners is zeer groot maar het overgrote deel van hen begeeft zich nog wel op de openbare weg.
- Mensen die nooit op de openbare weg komen vinden het in de eerste plaats te gevaarlijk. Voor anderen sluiten buitenritten niet aan bij hun hippische activiteiten (fokkerij, sportpaarden,...). Sommigen hebben geen eigen of geen geschikt paard ter beschikking.
- Men laat zich zelden positief uit over veiligheid op de openbare weg. Deze positieve argumenten hebben meestal betrekking op elementen waar de ruiter/menner zelf invloed op heeft (betrouwbaarheid paard, nemen van geschikte wegen, ervaring,...)

Besluit

- De meeste mensen laten zich negatief uit over veiligheid op de openbare weg. Het overgrote deel van de negatieve argumenten heeft betrekking op het gedrag van andere weggebruikers. De ongeschiktheid van het weggennet, de verkeersdrukke en de onbetrouwbaarheid van het eigen paard worden ook vermeld.
- Vooral automobilisten worden als gevaarlijk aanzien maar men laat zich ook vaak negatief uit over weggebruikers of gemotoriseerd verkeer in het algemeen. Men is niet snel negatief over fietsers maar wel over wielertoeristen.

Besluit

- Niet vertragen, geen afstand houden en lawaai maken zijn de meest vermelde onveilige acties van andere weggebruikers. Hiermee de meeste ruiters en menners ook al reeds geconfronteerd. Daarnaast menen velen dat andere weggebruikers gewoon geen rekening met hen houden.
- Het onveilige gedrag van andere weggebruikers wordt voornamelijk toegeschreven aan onwetendheid maar ook een aanzienlijk aantal respondenten meent dat zij van slechte wil zijn.

Perceptie verkeersveiligheid manege- en pensionstalhouders

Onderzoek 2012-2013

Werkwijze

- **Periode**
 - Gegevensverzameling najaar 2012
 - Gegevensverwerking voorjaar 2013
- **Respondenten: Uitbaters maneges en pensionstallen**
Samenstelling contactenlijst via VLP, Navema, Internet,...
- **Digitale enquête met behulp van gratis internettool**
- **Medewerking gevraagd via persoonlijke e-mailing met vraag om medewerking.**
Hierin werd ook info over een spandoekactie meegegeven. Maneges en pensionstallen konden een gratis doek bestellen om passanten te sensibiliseren.
- **55 geldige enquêtes**

Resultaten

Respondenten

- Geslacht

Geslacht

Vrouw		29 (52.73 %)
Man		26 (47.27 %)

- Provincie

Provincie

Antwerpen		15 (27.78 %)
Vlaams Brabant		7 (12.96 %)
West-Vlaanderen		9 (16.67 %)
Oost-Vlaanderen		14 (25.93 %)
Limburg		9 (16.67 %)
Brussels Hoofdstedelijk Gewest		0 (0 %)

Resultaten

Respondenten

- Leef tijd

Leef tijd

15-24 jaar

1 (1.82 %)

25-34 jaar

8 (14.55 %)

35-44 jaar

18 (32.73 %)

45-54 jaar

19 (34.55 %)

55-64 jaar

8 (14.55 %)

65+

1 (1.82 %)

n = 55

55

Resultaten

Paarden

Gemiddeld staan er 36,4 paarden op elk bedrijf

- 56,5% van de paarden op deze bedrijven zijn eigendom van de klanten
- 43,5% van de paarden zijn eigendom van het bedrijf zelf

Resultaten

Ligging: Algemeen

Omschrijf de ligging van uw bedrijf (open vraag)

87% is landelijk gelegen

MAAR

Iets meer dan een vierde van de respondenten vermeldt automatisch een aantal hinderende factoren in de onmiddellijke omgeving van de manege of pensionstal:

- Aanwezigheid van drukke wegen
- Passeren van veel hardrijders
- Groei van een dorpskern
- Drukke wegen onvermijdbaar als men een buitenrit wil gaan maken
- ...

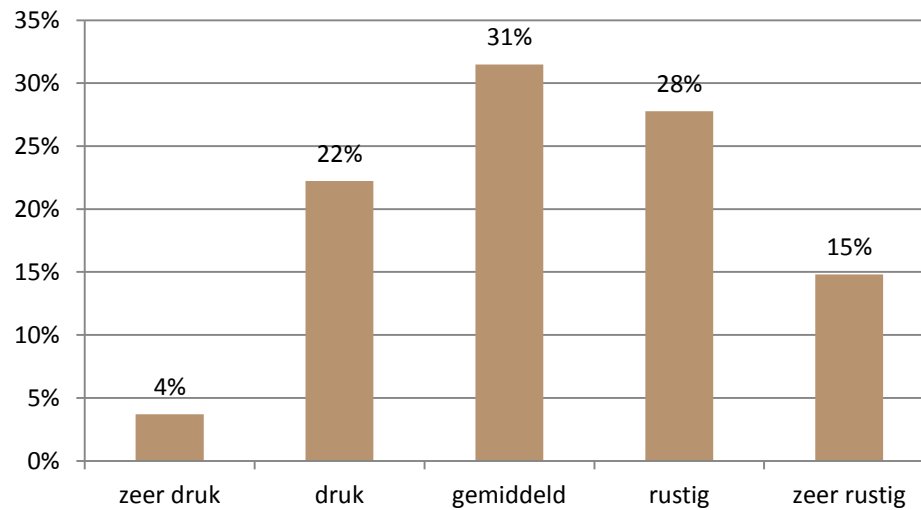

Resultaten

Ligging: Weg

Is uw manege gelegen aan een drukke of rustige weg? (schaal van 5)

- 26 % ligt aan een drukke tot zeer drukke weg.
- 43% ligt aan een rustige of zeer rustige weg.

Resultaten

Ligging: Weg

Eventuele opmerkingen over de weg waaraan uw bedrijf gelegen is (open vraag)

66,7% van deze opmerkingen is negatief

- Toegelaten snelheid te hoog
- Snelheidsduivels
- Rijweg te smal
- Gevaarlijke bochten
- Drukke: woon-werkverkeer, tractoren, sluisverkeer,...
- Andere weggebruikers houden geen rekening met paarden
- Langdurige openbare werken
- Verantwoordelijke overheid onderneemt geen stappen: Ontbreken van wegdrempels, waarschuwingsborden, oversteekplaatsen,...
- ...

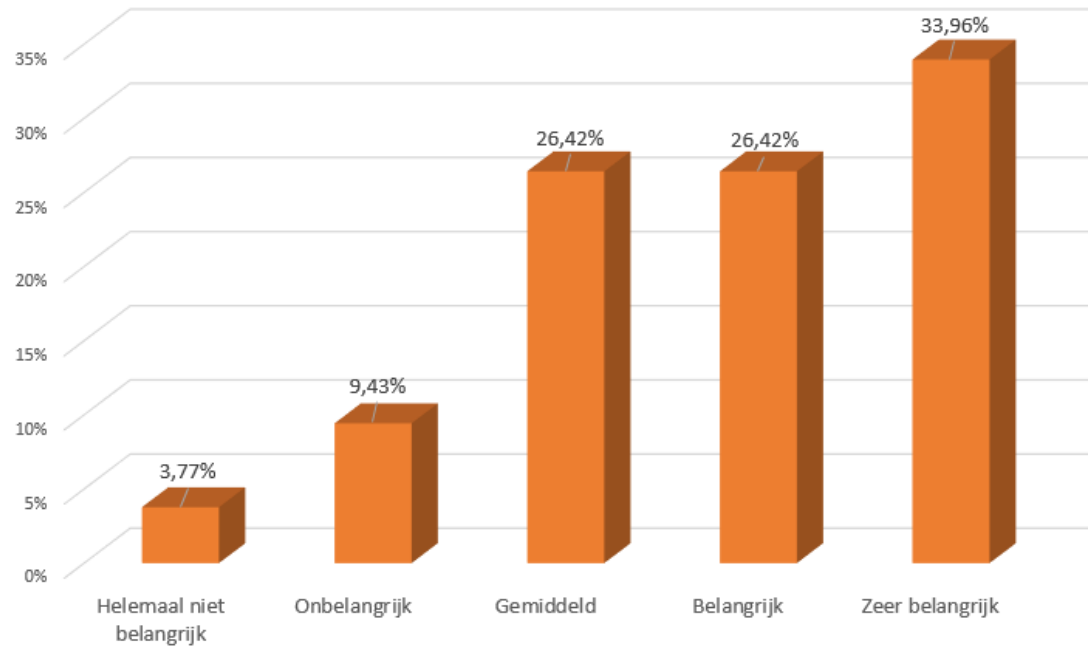
Resultaten

Ligging: Belang

Is uw ligging een belangrijke troef voor uw bedrijf, meer bepaald in het aantrekken van ruiters en/of menners die graag buitenritten willen maken? (schaal van 5)

Een aantrekkelijke ligging voor het maken van wandelingen te paard is voor de overgrote meerderheid van de maneges een belangrijk middel om klanten aan te trekken.

Voor slechts 13,2% van de bedrijfsleiders is een goede ligging in functie van buitenritten niet belangrijk.

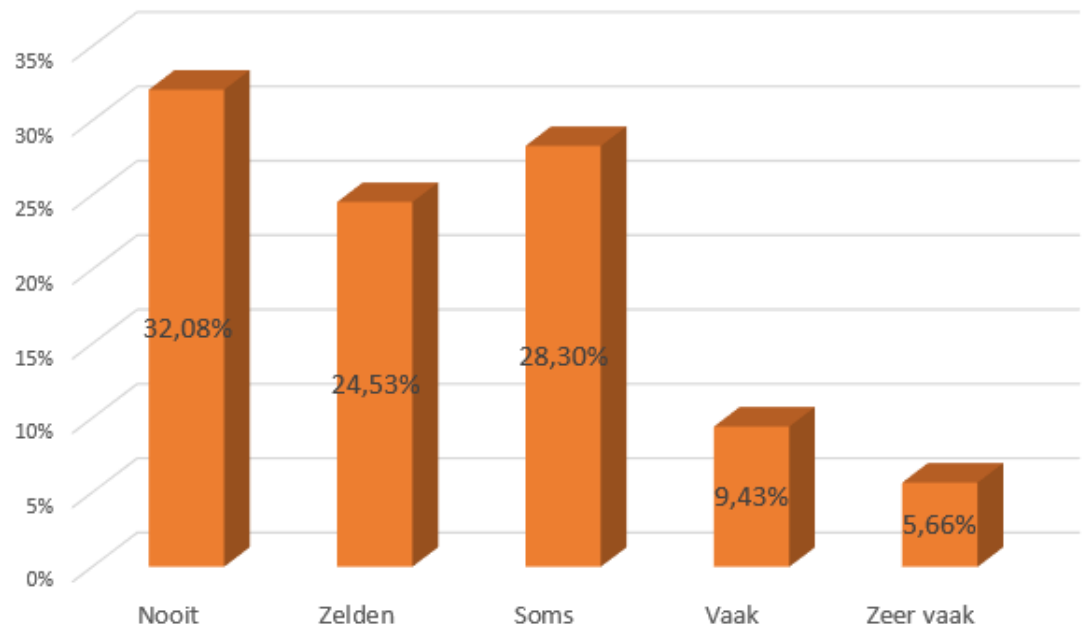
Resultaten

Ligging: Belang

Wordt uw manege of pensionstal ook als rustplaats (eten/drinken) of overnachtingsplaats voor paarden gebruikt door recreatieve ruiters en menners? (schaal van 5)

Het komt voor dat de ondervraagde maneges en pensionstallen als rust- of overnachtingsplaats gebruikt worden, maar dit gebeurt eerder zelden.

Dit kan betekenen dat **de ligging vooral belangrijk is voor het aantrekken van vaste klanten die graag rondom de manege of pensionstal gaan buitenrijden** (zie vorige slide).

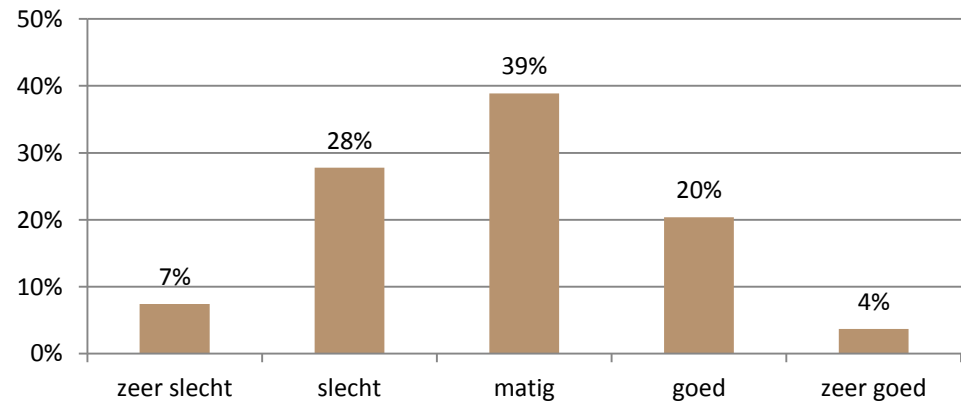

Resultaten

Verkeersveiligheid

Hoe beoordeelt u de verkeersveiligheid voor paarden rond uw manege of pensionstal? (schaal van 5)

- Slechts 4% is zeer tevreden terwijl 7% zeer ontevreden is.
- De grootste groep beoordeelt de verkeersveiligheid rond het bedrijf matig tot slecht (67%).
- Toch is 20% tevreden.

Resultaten

Verkeersveiligheid

Verklaar uw antwoord. (open)

- Negatief:
 - Geen ruiterspaden
 - Prikkelraad
 - Geen waarschuwingsborden | Borden hebben weinig tot geen effect
 - Veel kinderen op de manege/pensionstal
 - Gedrag andere weggebruikers (auto, lijnbus, fietsers): Geen rekening houden met de paarden, snelheid, ongeduld, geen afstand houden, claxonneren, niet vertragen...
 - Sluipverkeer en dronken chauffeurs die de gewone wegen vermijden
 - ...
- Positief:
 - Nooit een ongeval gebeurd
 - Gemeente heeft goede ruiterspaden aangelegd
 - Ligging: Ver van drukke weg, vlak aan bos
 - ...

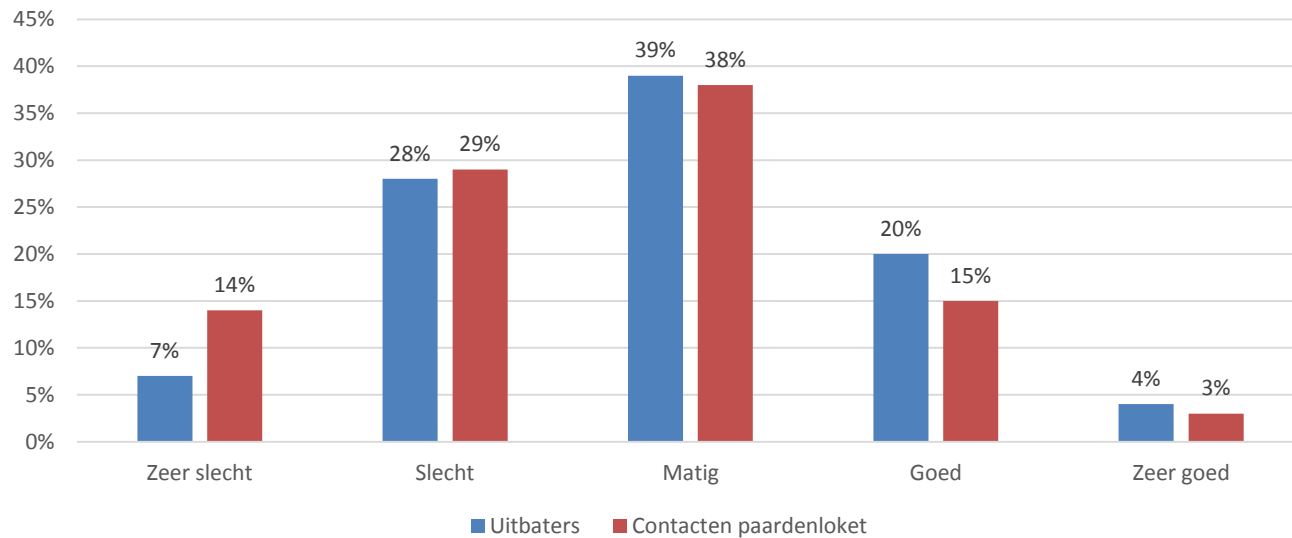

Resultaten

Verkeersveiligheid

Vergelijking uitbaters en klanten Paardenloket (onderzoek 2011 – zie eerder)

- Uitbaters oordeelden positiever dan de algemene contacten van het Paardenloket dat deden in 2011.

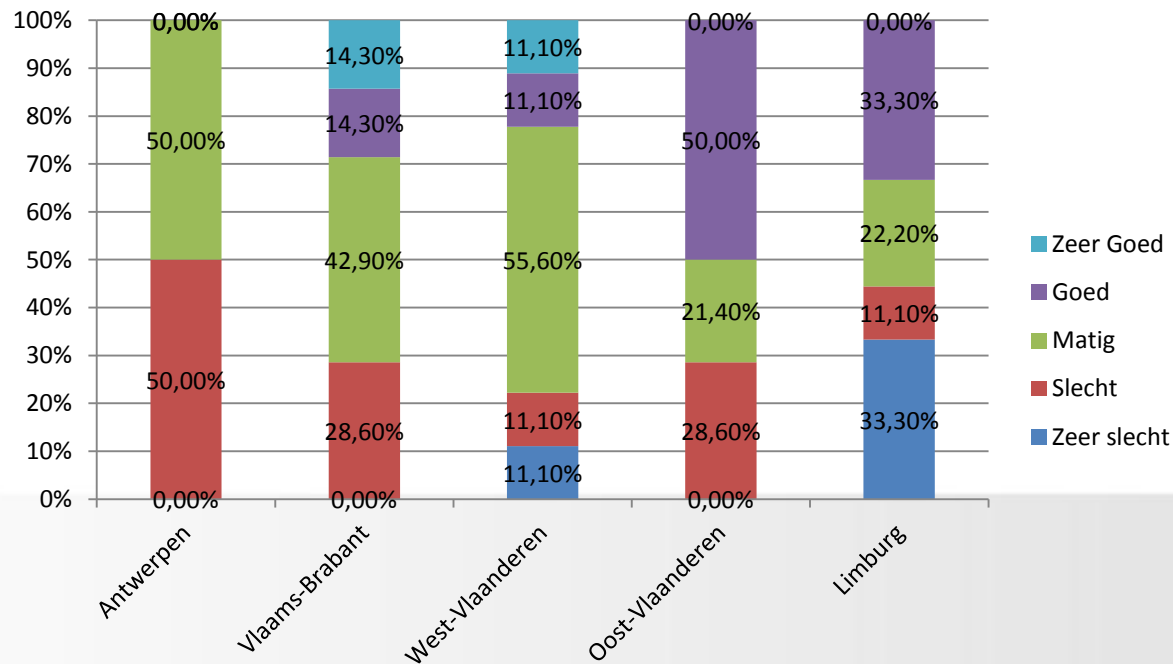

Resultaten

Verkeersveiligheid

Vergelijking veiligheidsscore per provincie (opgelet lage totaalaantallen)

- Oost-Vlamingen lijken zich het veiligst te voelen
- Antwerpenaren en Limburgers lijken zich het minst veilig te voelen. Geen enkele Antwerpenaar vindt de verkeersveiligheid in de buurt goed of zeer goed.

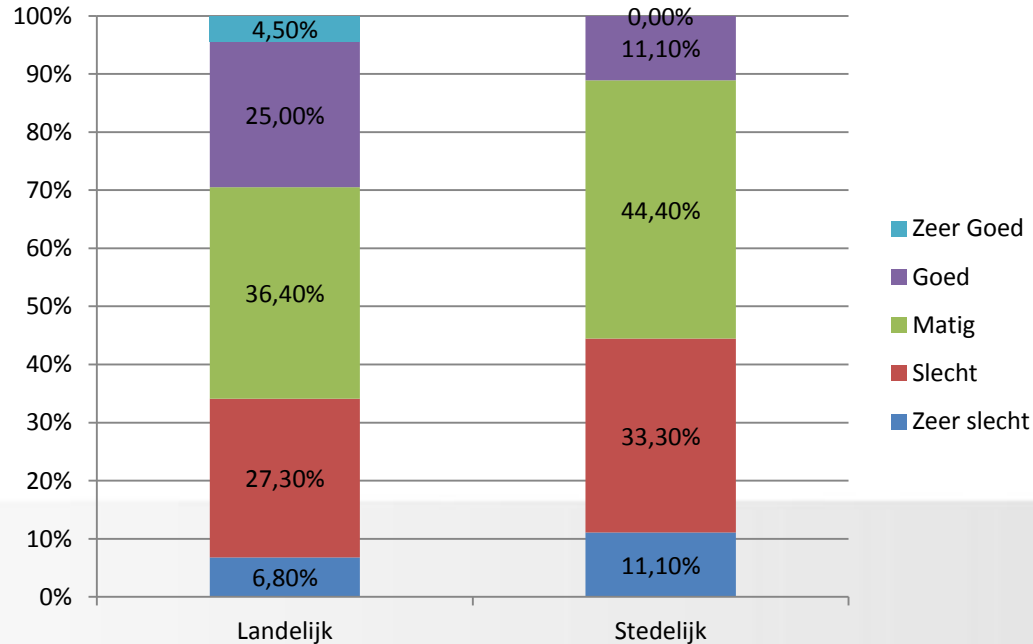

Resultaten

Verkeersveiligheid

Vergelijking veiligheidsscore en ligging (opgelet lage totaalaantallen)

- Bedrijven vlakbij een centrum zijn negatiever.
Slechts 11,1% van hen beoordeelt de veiligheid op de wegen in de buurt positief.
- Van de landelijk gelegen bedrijven beoordeelt minder dan 30% de veiligheid positief.

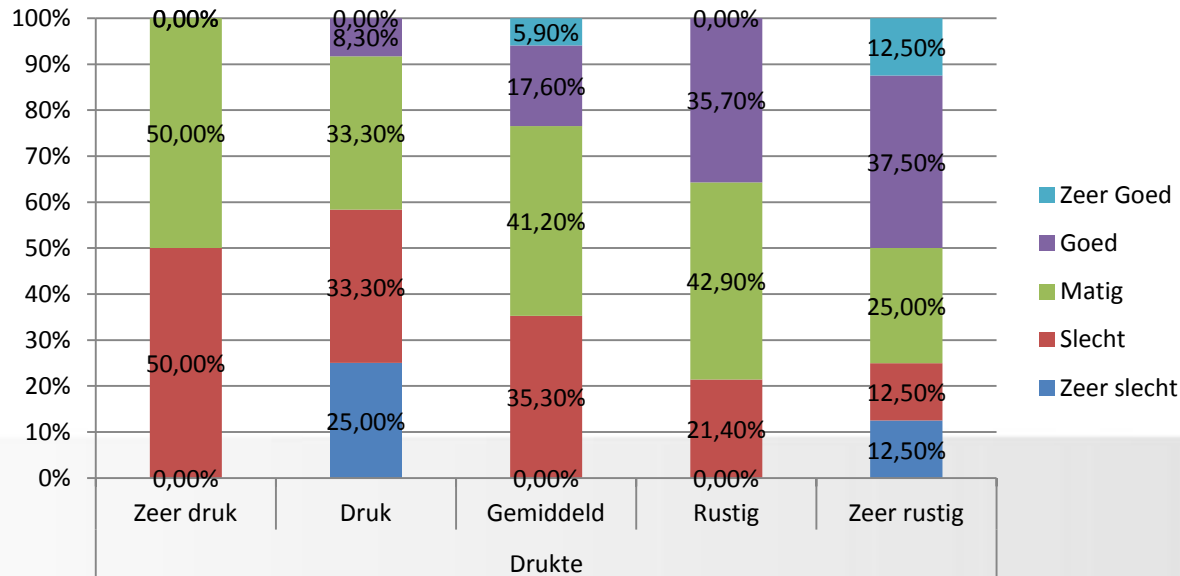

Resultaten

Verkeersveiligheid

Vergelijking veiligheidsscore en drukte weg (opgelet lage totaalaantallen)

- Slechts 50 procent van de bedrijven aan een zeer rustige weg en 36% van de bedrijven aan een rustige weg, oordelen positief over de verkeersveiligheid in de directe omgeving.
- Geen enkel bedrijf gelegen aan een zeer drukke weg en slechts 8,3% van de bedrijven aan een drukke weg vindt de verkeersveiligheid in de buurt positief. Niemand van hen beoordeelt de verkeersveiligheid als “zeer goed”.

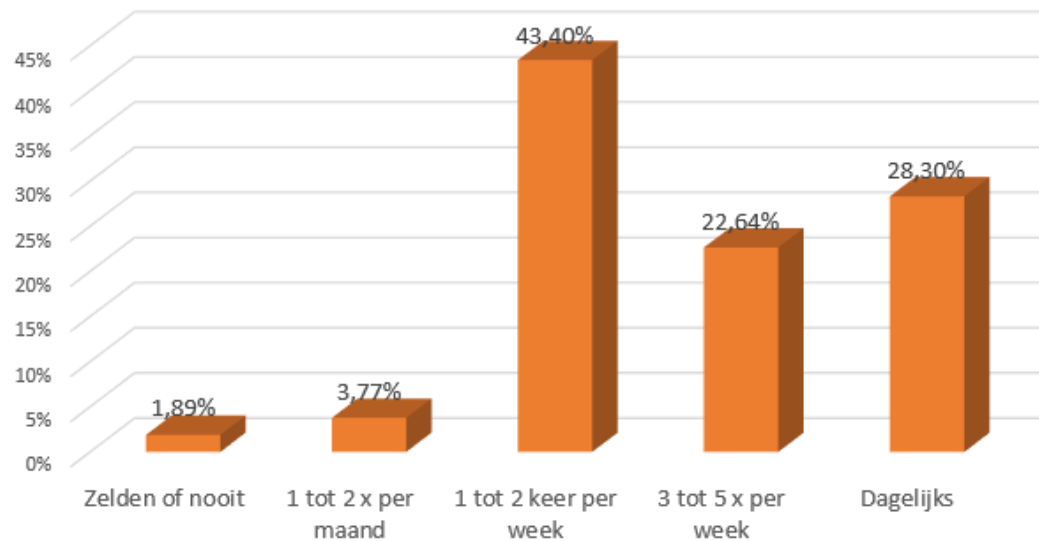

Resultaten

Buitenritten klanten

Hoe vaak maken klanten te paard of mennend gebruik van de wegen rondom uw bedrijf? (schaal van 5)

Op bijna alle maneges en pensionstallen gaan klanten wekelijks, of meermaals per week, de baan op met hun paard (94,3%).

Resultaten

Buitenritten klanten

Waarom maken uw klanten zo weinig gebruik van de wegen rondom uw bedrijf?

Respondenten die “zelden of nooit” geantwoord hebben, leggen de oorzaak bij het gevaarlijke verkeer of het feit dat wandelingen enkel in de vakantieperiodes plaatsvinden.

Ongeveer hoeveel klanten maken buitenritten in de buurt van uw manege of pensionstal (schatting)? (open)

- Gemiddeld maakt 56,9% van de klanten van de respondenten buitenritten in de onmiddellijke omgeving.
- Minimum= 0%
- Maximum= 100%

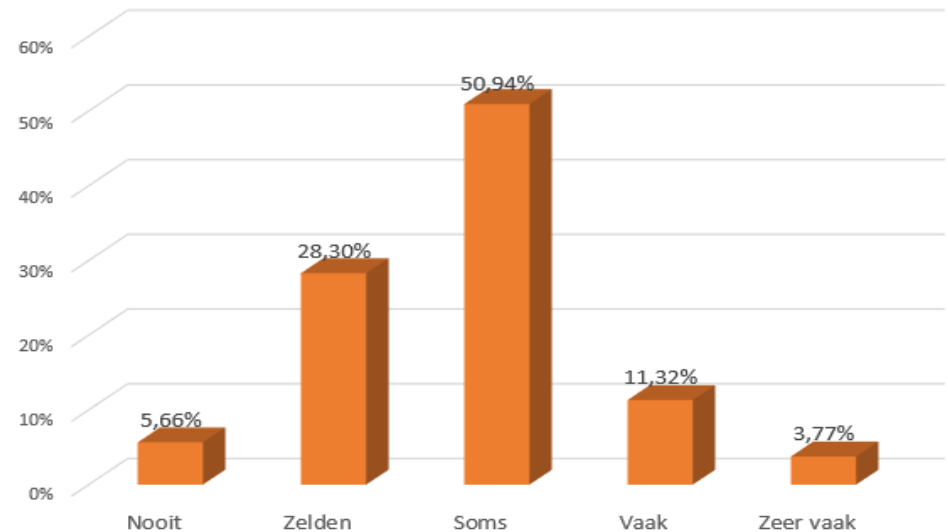

Resultaten

Buitenritten klanten

Ontvangt u klachten van klanten over de verkeersveiligheid rondom uw bedrijf? (schaal van 5)

De meeste respondenten worden zelden of soms geconfronteerd met klachten van klanten over de verkeersveiligheid rondom het bedrijf.

Resultaten

Buitenritten klanten

Indien u klachten ontvangt, waarover gaan deze dan meer specifiek? (open)

- Prikkeldraad
- Onvoldoende mogelijkheden, natuurwegen worden afgesloten
- Niet kunnen vermijden van drukke wegen en gevaarlijke oversteekplaatsen
- Gedrag andere weggebruikers: ongeduld, snelheid, niet stoppen aan zebrapad, claxonneren, geen afstand houden, geen kennis van het gedrag van paarden, motoren en quads die ergens rijden waar ze dat niet mogen en de ondergrond stuk maken, angstaanjagende landbouwwerktuigen, onverdraagzaamheid, onaangepast gedrag van wielertoeristen

Resultaten

Oplossingen

Hoe zou u deze problemen aangepakt willen zien?

- Aanbod trage wegen uitbreiden: Meer natuurgebieden openstellen, ruiters- en menpaden aanleggen en veilige verbindingen maken tussen stallen en veilige paden
- Aanpassen van de weginfrastructuur: Verkeersdrempels aanleggen, waarschuwingsborden plaatsen, flitspalen zetten, spiegels aan de bochten,
- Verstrengen van de regelgeving: Beurtelings parkeren invoegen, verbod op prikkeldraad, toegelaten snelheid verlaten, verbod op inhalen van een groep paarden, verplichten van een bel voor wielertoeristen
- Meer controles uitoefenen (onder andere op quads en motors op de paden)
- Meer samenwerken met gemeenten, politiediensten, landbouwers in de buurt
- Sensibiliseringscampagnes

Wordt er genoeg aandacht gespendeerd aan paarden in het verkeer in uw omgeving?

vzw Vlaams Paardenloket

**Bevraging uitbaters maneges/pensionstallen & hun klanten
December 2012**

Werkwijze

Najaar 2012 vraag rond verkeersveiligheid opgenomen in een onderzoek naar kwaliteit in maneges en pensionstallen.

Vind jij dat er voldoende aandacht besteed wordt aan paarden in het verkeer in je omgeving? (ja/nee)

2 Digitale enquêtes met behulp van gratis internettool:

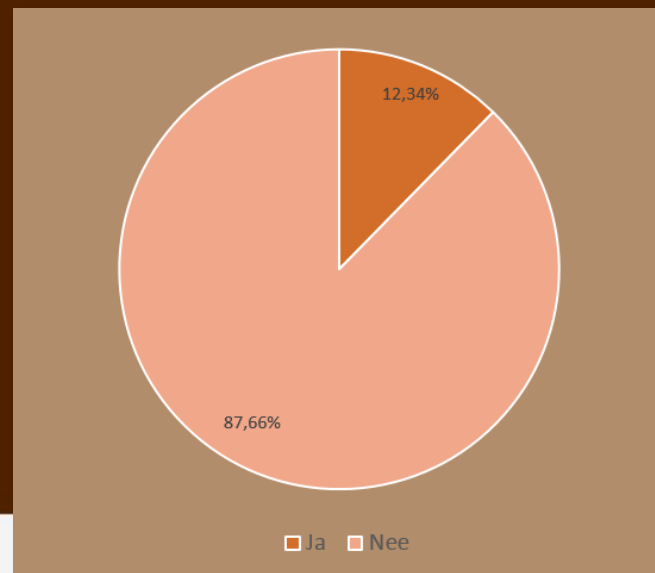
- 1 gericht op klanten van maneges en pensionstallen
 - 1045 geldige antwoorden
 - Oproep om deel te nemen verspreid via website, nieuwsbrief, facebook, hippische pers,...
- 1 gericht op uitbaters van maneges en pensionstallen
 - 209 geldige antwoorden
 - Lijst bedrijfsleiders opgesteld en persoonlijk via mail aangesproken

Resultaten

Klanten maneges en pensionstallen

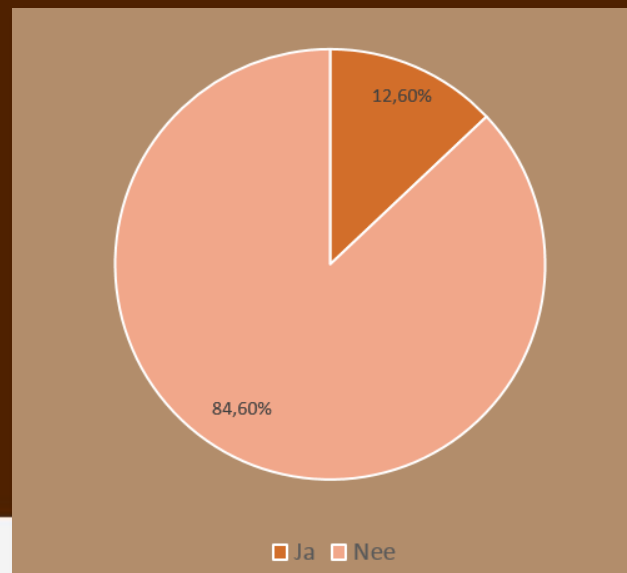
87,66% van de klanten van maneges en pensionstallen vindt dat er in hun omgeving **te weinig** aandacht wordt gespendeerd aan paarden in het verkeer.

Resultaten

Uitbaters maneges en pensionstallen

84,6% van de uitbaters van maneges en pensionstallen vindt dat er in hun omgeving te weinig aandacht wordt gespendeerd aan paarden in het verkeer.

Vergelijking

Vind jij dat er voldoende aandacht besteed wordt aan paarden in het verkeer in je omgeving? (ja/nee)

